

POMÍJIVOST KOMUNIKACE

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Marie Gránová

TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI

Fakulta umění a architektury

Katedra umění

Autor práce: Marie Gránová

Vedoucí práce: MgA. Jaroslav Prokeš, Ph.D.

Studijní program: B8206 - Výtvarná umění

Studijní obor: 8206R067 - Vizuální komunikace

Pomíjivost komunikace

Bakalářská práce

Studijní program:

B8206 Výtvarná umění

Studijní obor:

Vizuální komunikace

Autor práce:

Marie Gránová

Vedoucí práce:

MgA. Jaroslav Prokeš, Ph.D.
Katedra umění

Zadání bakalářské práce

Pomíjivost komunikace

Jméno a příjmení: Marie Gránová
Osobní číslo: A18000038
Studijní program: B8206 Výtvarná umění
Studijní obor: Vizuální komunikace
Zadávací katedra: Katedra umění
Akademický rok: 2021/2022

Zásady pro vypracování:

Téma bakalářská práce se zaměřuje na vizuální zobrazení pomíjivosti nitra, která je inspirována problematikou Alzheimerovy choroby. Zabývá se vztahem nitra a schránky. Cílí na pocity prázdného subjektu, který ztratil svou podstatu, ačkoli jinak je stále v perfektním stavu.

Vše je a zároveň se pomalu vytrácí. Zanechá stopy, útržky a vzpomínky. Vytrácející se smysl, slova a účel prolétají naší myslí i prostorem. Subjekty, ze kterých vychází, jsou uzavřené a prázdné, přesto využívají právě tyto poslední způsoby jejich komunikace.

1. Koncept
2. Vizualizace, fotodokumentace, videodokumentace
3. Průvodní teoretická zpráva v pevné vazbě, včetně zadání práce a prohlášení o autorském právu. Zpráva obsahuje mezi jinými úvod, přehled literatury a zdrojů, výsledky a diskuzi a řídí se specifikacemi v dokumentu „Požadavky na vypracování bakalářské práce – KUM“. Zdroje musí být citované dle Směrnice rektora TUL č. 5/2018.
4. Elektronická podoba všech částí bakalářské práce (akceptovatelné formáty pdf, pdf/A).
5. V systému STAG (Moje studium-Kvalifikační práce-Doplnit údaje o práci) vložit veškerá data o práci a soubor obsahující kompletní výkresovou i textovou dokumentaci, průvodní zprávu, technickou zprávu a doplnit související textová pole.

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy:

Forma zpracování práce:

Jazyk práce:

tištěná/elektronická

Čeština

Seznam odborné literatury:

- GOODMAN NELSON – *Jazyky umění: Nástin teorie symbolů*
- HVÍŽĎALA KAREL – *Stopy Adrieny Šimotové*
- JÁNOŠÍK VÁCLAV (ed.), kolektiv autorů – *Objekt*
- Essays by LONDON BARBARA, J. HOBERMAN, DONALD KUSPIT – Bill Viola : *Installations and videotapes*
- MANOVICH LEV – *Jazyk nových médií*
- SCHAUSS MARTIN – *Like a Thing Forsaken: Beckett, Sebald and the Politics of Materiality*
- ŠIMOTOVÁ ADRIENA – *Uvnitř – Vně*
- WEISCHEDEL WILHEL - *Zadní schodiště filosofie*

Vedoucí práce:

MgA. Jaroslav Prokeš, Ph.D.

Katedra umění

Datum zadání práce:

21. února 2022

Předpokládaný termín odevzdání:

27. května 2022

L.S.

Ing. arch. MgA. Osamu Okamura
děkan

doc. MgA. Jan Stolín
vedoucí katedry

V Liberci dne 21. února 2022

Prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci jsem vypracovala samostatně jako původní dílo s použitím uvedené literatury a na základě konzultací s vedoucím mé bakalářské práce a konzultantem.

Jsem si vědoma toho, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, zejména § 60 – školní dílo.

Beru na vědomí, že Technická univerzita v Liberci nezasahuje do mých autorských práv užitím mé bakalářské práce pro vnitřní potřebu Technické univerzity v Liberci.

Užiji-li bakalářskou práci nebo poskytnu-li licenci k jejímu využití, jsem si vědoma povinnosti informovat o této skutečnosti Technickou univerzitu v Liberci; v tomto případě má Technická univerzita v Liberci právo ode mne požadovat úhradu nákladů, které vynaložila na vytvoření díla, až do jejich skutečné výše.

Současně čestně prohlašuji, že text elektronické podoby práce vložený do IS/STAG se shoduje s textem tištěné podoby práce.

Beru na vědomí, že má bakalářská práce bude zveřejněna Technickou univerzitou v Liberci v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů.

Jsem si vědoma následků, které podle zákona o vysokých školách mohou vyplývat z porušení tohoto prohlášení.

18. dubna 2022

Marie Gránová

Poděkování

Chtěla bych moc poděkovat panu MgA. Jaroslavu Prokešovi, Ph.D. za cenné rady, porozumění a vstřícný přístup nejen během vedení mé bakalářské práce, ale i po celou dobu studia. Taktéž děkuji Richardu Loskotovi MgA. za vedení mých semestrálních témat během studia. Dále bych chtěla poděkovat MgA. Honzovi Rouhovi a MgA. Lukáši Dostálkovi za pomoc při technických problémech a při realizaci řešení. Panu PhDr. Karlu Srpovi, Ph.D. za podporu při psaní mé teoretické části a doplnění mnoha poznatků. Studiu _STROY za to, že prohloubili mou lásku k 3D. A v neposlední řadě rodině a spolužačkám, Janě Maškové a Markétě Kášové, za to, že s nimi byly celé roky studia ještě krásnější.

Abstrakt

Bakalářská práce se zaměřuje na vizuální zobrazení pomíjivosti nitra a ztrátu komunikace, která je inspirována problematikou Alzheimerovy choroby. Snaží se vyjádřit pocit prázdného objektu, který ztratil svou podstatu, ale je stále v perfektní stavu. Objekty, které jsou a zároveň se pomalu vytrácí. Zanechávají ale stopy, útržky a vzpomínky. Je to poslední způsob jejich komunikace. Jejich slova prolétají v naší mysli i v prostoru, ale objekty ze kterých vychází, jsou uzavřené a prázdné. Práce je spojením pomíjivosti, již zmíněné nemoci a filozofického směru objektově orientované ontologie. K tomuto vyjádření jsou využity moderní prostředky pro videomapping, který slouží jako prostředník schopný vizuálně zobrazit tuto komunikaci.

Abstract

The bachelor thesis focuses on the visual representation of the transience of the interior and the loss of communication, which is inspired by the issue of Alzheimer's disease. It tries to express the feeling of an empty object, which has lost its essence, but is still in perfect condition. Objects that are and at the same time are slowly disappearing. But they leave traces, fragments and memories. It is the last way for them to communicate. Their words fly through our minds and spaces, but objects which release them are empty. The work is a combination of transience, the already mentioned disease and the philosophical direction of objects of oriented ontology. Modern means of videomapping are used for this expression, which serves as a mediator capable of visually displaying this communication.

Abstrakt	10
1 Úvod	14
2 Teoretická reflexe	16
2.1 Člověk a objekt	16
2.1.2 Vztah k objektům a vytváření identity	17
2.2 Objektově orientovaná ontologie	20
2.2.1 Timothy Morton	24
2.2.2 Lev Manovich	26
2.2.3 Převzaté myšlenky	27
2.3 Vybraní umělci a jejich tvorba	28
2.3.1 Adriena Šimotová	28
2.3.2 Nicola Constantino	29
2.3.3 Bill Viola	30
3 Obrazová dokumentace	32
4 Technická dokumentace	37
5 Portfolio vybraných prací	42
6 Závěr	50
7 Životopis	51
8 Bibliografie	52
9 Seznam použité literatury	53
10 Internetové zdroje	53

1 Úvod

Prvním námětem mé bakalářské práce bylo pouhé slovo "Pomíjivost". I přesto, že mě k této myšlence přivedla těžká osobní zkušenost, jsem se raději chtěla zabývat jen fascinací tohoto všudypřítomného faktoru. Jenže čím více jsem se od osobního pojetí vzdalovala, tím hůře se mi tento pojem interpretoval. Ve většině svých prací jsem schovávala jejich pravé významy za estetický kabát, a snažila se nedávat příliš najevo jejich skrytou podstatu. Ráda tvořím věci, nad kterými je nutné se zamyslet a hledat v nich něco více. Příkladem mohu uvést práce jako "Pod povrchem viděného LS 2021", "3N LS 2021", "17. listopad ZS 2019" a "Odstín světla LS 2019". Mou snahou bylo vždy poukázat, že v každém díle je něco "mezi" a tohoto myšlení se budu držet i během své bakalářské práce. Má "Pomíjivost" vychází ze zkušeností s Alzheimerovou chorobou. S touto nemocí jsem se poprvé seznámila už před deseti lety a tudíž mohu pocitově vyjádřit postupné vytrácení osobnosti člověka. Často jsem si během této doby pokládala otázky "Co je vlastně život, když ho nemůžete prožít?" "Co jsme bez svého charakteru?". Nemoc, která způsobí ztrátu projevu a uvalí nás do věčného spánku zapomnění.

Mým cílem je nepřistupovat k této problematice nemoci až příliš osobně. Spíše si z ní budu brát jen určité základní faktory. Přemýšlela jsem, jak toto téma co nejvíce zobecnit a dopracovala jsem se až k nejzákladnějšímu spojení. Vztah lidského těla a jeho nitra. Naš hlavní charakterový rys, kterého si každý hned všimne, je náš vzhled. Přestože naše vizáž dokáže napovědět ledacos, je to náš vnitřní nepoznaný charakter, který dokáže vyjádřit naši skutečnou podstatu. Je jen otázkou, jak moc necháme obě naše stránky napovídat okolí o tom, co se v nás skrývá. A pokud jedna část přestane fungovat, druhá musí být schopna mluvit za obě. Tímto postupem

jsem se pomalu propracovala až k filozofickému myšlení *Objektivě orientované ontologie*. Z této filozofie si беру jen některé myšlenky. Nechci lidské tělo stavět na stejnou úroveň jako objekt, ale právě pojetí, že k nám objekty promlouvají skrze jejich vzhled a pohybovou funkci, a že nám toho mají mnoho co říci pouze tímto způsobem, se mi zalíbila. Je to zároveň i jeden z posledních způsobů neverbální komunikace, jakým s námi může člověk s takovou nemocí promlouvat.

Pro vyjádření své práce jsem si vybrala způsob projekce mappingu s pomocí programu *Arena* *resolume* a *Blender*, které podle mě nejlépe zachytí pomíjivost daných momentů a oživí na okamžik objekty ve scéně. Chtěla bych tímto způsobem znázornit chvilkové otevření, jako když si člověk s touto nemocí na něco náhle vzpomene nebo na vás z ničeho nic zareaguje. Vsadit důraz na náhodu a nečekané či neustálé opakování. V instalaci budu využívat objekty, které jsou mi dobře známé. Vytvořený scénář by měl z velké části mapovat reálné příhody ze života těchto konkrétních objektů.

2 Teoretická reflexe

2.1 Člověk a objekt

"Toto je příběh o tom, jak se člověku vytrácejí vzpomínky dřív, než z něj vyprchá život."

Text je pokusem vyrovnat se s obrovským strachem před tím, že některé z největších mozků, jaké znám, nás pomalu opouštějí, a před faktem, že my ostatní se musíme naučit žít se ztrátou někoho, kdo je ještě mezi námi."

- Fredrik Backman¹

Tímto začíná předmluva ke knize *A každé ráno je cesta domů delší a delší* od švédského spisovatele a blogera Fredrika Backmana. Autor se v knize snaží skrze rozhovor dědečka s vnukem, nebo i jinými členy rodiny, přiblížit jaké to je, když se vytrácí lidská mysl, a jak s tím naložit nejen jakožto dotyčný postižen nemocí, ale i jako lidé jemu blízcí. Alzheimer je nemilosrdná nemoc a prozatím na ni není žádný lék, který by postup nemoci zastavil úplně. Ze začátku se projevuje velmi pomalu a nenápadně, ale tvrdě se projeví během několika let. Od mírného zapomínání, přes ztrátu orientace v času a prostoru, až po úplné upoutání na lůžko s intenzivní pomocí ostatních. S lidskou myslí většinou odejde i její osobnost, vzpomínky, záliby, fantazie a nakonec i hlas. Tělo se stane pouhou schránkou, která žije, ale zároveň je bez života. Trochu poeticky bychom mohli říci, že Alzheimer je nemoc a smrt duše. Pominutí něčeho abstraktního, co se přímo před námi vytrácí, ale nemůžeme to hmatatelně vidět.

¹ BACKMAN, Fredrik. *A Každé ráno je cesta domů delší a delší*. První vydání. Přeložila Helena Matocha-Matochová. Brno: Host, 2018. 80 s. ISBN 978-80-7577-435-4, s. 9.

Svým bádáním jsem se dopracovala k rozdělení člověka na jeho charakterní a vizuální stránku. Nedokážeme žít bez zdravého těla, ale zároveň nemůžeme dlouho žít s nemocnou myslí. Schránka bez života je jako objekty, které jsou plně funkční, ale neprojevují žádný život. Cesta k objektům mě nejdříve vedla k uměleckému provedení naučit je žít a mluvit, ale díky snaze je oživit, jsem se dopracovala až k Objektově orientované ontologii, která mi změnila pohled na jejich pojetí.

2.1.2 Vztah k objektům a vytváření identity

Než se dostanu k Objektově orientované ontologii, chtěla bych se ještě zaměřit na vztah člověka k objektům jako takový, a co pro nás vlastně znamenají.

"Kdybys našel něco ze svého dětství, poklad pro tebe, udělal by tě šťastným? Smutným? Nostalgickým? Jak by ses cítil? "

- Amélie Poulain²

Objekty nás obklopují od první chvíle, kdy je začneme vnímat. Žijeme s nimi, sbíráme je a uchováváme, využíváme jejich funkce a pořizujeme si je. Za určitý čas některé zmizí a některé s námi zůstanou. Do každého z nich ale vložíme něco ze sebe a máme je spojené se vzpomínkami nebo událostmi. Velmi krásně to reprezentuje scéna z filmu Amélie z Montmartru. Na začátku filmu objeví Amélie obyčejnou rezavou krabičku, kterou si zde v dětství schoval chlapec, který žil v jejím současně pronajímaném bytě dlouho před ní. Svůj objev Amélie pocitově přirovnává k nalezení Tutanchamonovy hrobky, přitom se jedná o obyčejnou krabičku. Jenže pro někoho to může být

² Amélie z Montmartru [film]. Režie Jean-Pierre Jeunet. Francie. Německo. 2001

nevyčíslitelná cennost, která uchovává spoustu věcí, které nemůžeme vědět.

"V té chvíli si Bretodeau všechno vybaví, jak vyhrál Federico Bahamon Tour de France v roce 1959 a kombiné tety George a hlavně ten tragický den, ten tragický den, kdy o přestávce ve škole vyhrál všechny kuličky."

- Vypravěč (André Dussolier)³

Každý objekt uchovává vzpomínky, pocity, příběhy, ale jen člověk, kterému objekt patřil je dokáže odemknout. Na chvíli znovu otevřít každý z pocitů s objektem spojený, vrátit se v čase, a opět prožít dávné momenty. Jakoby jste na sobě měli zavěšené stovky klíčů, které čekají na ten správný zámek. Vytvoří to ve vás zvláštní pocit, jak rychle dokáže čas utíkat, ale objekty, které stojí pevně nebo je držíte ve svých rukách jsou důkazem, že ten čas skutečně proběhl. Stejně tak, jako se cítil Bretodeau, když krabičku objevil. *"A celý dětství se vejde do krabičky. Do zrezlý krabičky..."*⁴ Každý z nás teď určitě vlastní objekty, které jsou pro něho velmi cenné a nechce se jich vzdát. Jsou pro nás výjimečné z mnoha důvodů. Žije v nich kus z nás, naší rodiny a blízkých nebo jsou symbolem nějaké události. V jedné z pasáží z knihy *A každé ráno je cesta domů delší a delší*, se například o domu mluví jako o archivu, kde se všechno důležité ukládá. Domov se pro nás stává archivním objektem pro spousty jiných objektů. I když vyměníme nábytek nebo přestavíme pokoje, stále na nás budou sem a tam vyskakovat vzpomínky, jak to vypadalo kdysi. Když dům prodáme, prodáváme zároveň svou minulost a část sebe. Jsou objekty, které jsou nahraditelné. Nikdy však nebudou mít stejnou historickou a osobní hodnotu jako objekty, které nahradily.

³ Amélie z Montmartru ref. 2

⁴ Amélie z Montmartru ref. 2

Význam a samotná identita objektů se určuje už po dlouhé generace. Vtiskneme jim naši vlastní identitu. Ať už v podobě osobní či národní. Dlouhodobá historie určuje, které objekty pro nás mají význam a jsou nějakým způsobem spjaty s formováním našich dějin. Velmi pěkně to vystihuje scéna z filmu Tolkien⁵, kde profesor Wright vysvětluje vývoj jednoduchého slova a jeho vnímání člověkem v průběhu života. První pojmenování objektů nastává, jakmile dokážeme poznávat věci kolem nás a ukazujeme na ně, abychom se naučili, jak se jim v našem jazyce říká. V této scéně se prvotně jedná o slovo "strom". Poté poznáváme stromy různých typů, čeledí nebo rodů. Začneme si pod jedním z nich hrát a tancovat. Mezi jeho větvemi si hledáme stín nebo z nich vyrábíme přístřešky. Pod stromem se uskuteční náš první polibek a uspořádáme u jeho kmene svatbu. Chodíme kolem něj do práce a zase zpátky domů. Vztahují se k němu různé legendy a pověsti. Jeho listy se využívají jako inspirace pro dekorace. Ze dřeva toho či onoho druhu si kdysi naši předkové stavěli svá obydlí. A tohle všechno, obecné i konkrétní, národní i osobní, tohle všechno vnímáme, cítíme a dokážeme přivolat jakkoliv slabě, vydáním jednoho jediného slova, "Dub". Protože slovo, kterému nedokážeme přiřadit význam je jen pouhé slovo. Ze slova *Strom* se pouhou formulací a poznáním stane živoucí objekt jménem *Dub*.

⁵ Tolkien [film]. Režie Dome Karukoski. Spojené státy americké. 2019

2.2 Objektově orientovaná ontologie

Graham Harman poprvé použil tento termín ve své doktorské práci *Tool-Being: Heidegger and the Metaphysics of Objects*. Navázal tím na filozofa Martina Heideggera a udal směr myšlenky, která odmítala privilegování lidské existence, před existencí jiných objektů. Dostávají se tím do sporu s tzv. antropocentrismem Kantovy filozofie tím, že se ztotožňovali s metaforickou revolucí od Koperníka. Tedy vytěsněním člověka ze středu vesmíru stejně jako kdysi Koperník v rámci vesmíru vytěsnil Zemi. Myšlení objektově orientované ontologie se snaží dokázat, že objekty mohou existovat nezávisle na lidském vnímání a nemohou být ontologicky vyčerpány svými vztahy s lidmi nebo jinými tvory a předměty. Pro zástupce tohoto směru myšlení je důležité, že všechny vztahy, včetně vztahů mezi nelidmi, dokáží deformovat jejich související objekty stejným základním způsobem jako lidské vědomí a mohou existovat navzájem na stejné úrovni.

Neologismy, které Heidegger používal v popisech různých postojů k věcem ve světě se nazývají *Přítomný* a *Připravený k ruce*. Z jeho pohledu se totiž jednalo o základnější postoje než různé vědy o jednotlivých předmětech světa. Právě neologismus *Připravenost k ruce* byl pro Harmana inspirací, že stažení předmětů je z lidského vnímání reality, kterou nelze interpretovat praktickým či teoretickým jednáním. Když se předměty tímto způsobem stahují, nevzdalují se jen samy od sebe, ale i od lidí.

Odmítnutím antropocentrismu, nebo-li odmítnutí privilegování lidí jako subjektů před nelidskými bytostmi, v tomto případě objekty. Se podle rozšířené tendence zároveň odmítá přiřazení atributů jako je mysl, autonomie, morální jednání a rozum jen na lidi. Zatímco všechny ostatní bytosti staví jen do opozice vlastností, jakožto objekty podléhající principům kauzality, impulsů, podnětů a instinktů. Využitím základů

Kantovy epistemologie začali současní filozofové formulovat transcendentní antropocentrismus, který napomáhá výkladu kantovského argumentu, že předměty jsou mimo vnucené, deformující části lidské mysli nepoznatelné a podporuje pojednání ve kterém se předměty redukuje na obyčejné produkty lidského poznání. Objektově orientovaní filozofové navíc tvrdí, že objekty mohou existovat nezávisle na pohledu člověka a vztahy nelidských objektů mohou deformovat jejich související objekty stejným způsobem jako lidské podvědomí. Výsledkem tedy je, že všechny předmětné vztahy, lidské i nelidské, existují navzájem v naprosté rovnováze na ontologickém základě.

Společně s antropocentrismem je filozofy objektově orientované ontologie odmítán i spekulativní korelacionismus, který je definován jako myšlenka, podle níž máme vždy přístup pouze ke korelaci mezi myšlením a bytím, a nikdy k žádnému z výrazů považovaných odděleně od druhého. Objektově orientovaná ontologie je realistickou filozofií, a tudíž stojí v rozporu s antirealistickou trajektorií korelace, jež omezuje filozofické chápání na korelaci bytí s myšlením tím, že odmítá jakoukoliv realitu mimo tuto korelaci jako nepřístupnou, a tímto způsobem nedokáže uniknout ontologickému zhmotnění lidské zkušenosti.

Podle objektově orientovaného myšlení existují dvě možnosti pro znehodnocení filozofického importu objektů. Zaprvé, je možné předměty podkopat tvrzením, že jsou projevem nebo účinkem hlubší substance či síly. Za druhé, je možné předměty překopat idealismem, který říká, že pod tím, co se objeví v mysli, není nic. Objektově orientovaná filozofie odmítá jak podkopávání, tak překopávání. Harman Graham v jedné ze svých prací zmínil nový koncept duominingu, který pochází z počítačové vědy a Harman ho přepracoval pro svůj účel. Objekty právě podle Harmana, buď *"podkopáváme jako příliš povrchní a*

hledáme hlubší rovinu existence jako například na úrovni fyzikálních částic," nebo "je přetěžujeme a místo nich mluvíme pouze o sociálně konstruovaných významech."⁶ Přestože koncept duominingu odkazuje na směr těžení dat a textů, se Harman snaží říci, že jak podkopávání, tak napodobování, pokud jsou oba postoje drženy dohromady, vedou k duominingu.

Na rozdíl od jiných spekulativních realismů zachovává objektově orientovaná ontologie koncept konečnosti, přičemž vztah k předmětu nelze převést do přímé a úplné znalosti objektu. Zároveň všechny vztahy objektů zkreslují související objekty tím, že každý vztah je aktem překladu s výhradou. Žádný objekt totiž nemůže dokonale převést jiný do svého vlastního nadřazeného jmenovatele. Objektově orientovaná ontologie tedy neomezuje konečnost jen na lidstvo, ale rozšiřuje ji na všechny objekty.

Objekty jsou nezávislé nejen na jiných objektech, ale také na kvalitách, které ožívují v jakémkoliv konkrétním časoprostorovém místě. V souladě s tím se předměty nemohou vyčerpat svými vztahy s lidmi nebo jinými předměty v teorii nebo praxi, což znamená že realita předmětů je vždy po ruce. Zadržování reality přesahující jakýkoliv vztah objektem je známé jako stažení.

Václav Jánoščík hned na úvod knihy *Objekt* představuje v několika kapitolách své pojetí tohto myšlení. Podle něj jsme sami měřítkem své existence i morálky podle ideologií Descartese a Kanta. „Jednej tak, abys používal lidství jak ve své osobě, tak i v osobě každého druhého vždy zároveň jako účel a nikdy pouze jako prostředek.“⁷

⁶ JÁNOŠČÍK, Václav. *Objekt*. První vydání. Přeložil Václav Jánoščík a Zdeněk Havlíček. Praha: Kvalitář, 2015. 216 s. ISBN 978-80-260-8639-0, s. 60.

⁷ JÁNOŠČÍK, Václav. *Objekt*. První vydání. Přeložil Václav Jánoščík a Zdeněk Havlíček. Praha: Kvalitář, 2015. 216 s. ISBN 978-80-260-8639-0, s. 13

Toto slovní spojení má převratné důsledky, kterými mohou být například lidská práva, ale základ spočívá ve vytvoření vztahu hierarchie, kde člověk je aktivním subjektem a pasivním objektem je svět. Jánoščík se ve své knize snaží poukázat na vlastní existenci objektů. Objekty podle něj mají vlastní perspektivu na svět, kterou se nám mohou pokoušet poodkrýt. Takzvaně k nám objekty promlouvají.

V současné době se ve vztahu k objektům ještě nacházíme v situaci digitální a virtuální. Naše zkušenost s tímto fenoménem podle Jánoščíka ale nepodlomila náš vztah k hmotným věcem, ba dokonce naopak způsobila, že předmětů využíváme mnohem více. Nejen díky využití nových materiálů a technologií, ale také díky vztahům, které se vytvářejí mezi lidmi o samotnými objekty. Právě nové technologie a nejmodernější vynálezy nám mohou mnohem snáz vnuknout myšlenku "žijících" objektů. Můžeme začít uvažovat o jisté autonomii či vlastní existenci. Přemýšlením nad konkrétními technologiemi a objekty nejnovějších médií nás přivádí do situace, jakou roli bychom jim měli přiznat. Nejsou totiž redukovány na lidské nástroje, ale sami dokáží formulovat skutečnosti kolem nás.

Je jasné, že i přes veškerou snahu a teorie nemůžeme doopravdy poznat jinou než lidskou perspektivu. Nikdy se nedozvíme jak se na svět bude dívat počítač, strom, lampa nebo samotná Země. Podle Carolyn Christov-Bakargiev jsou zde, ale objekty *"výstřední, vzácné i křehké, starobylé i současné, nevinné objekty i ty, které něco ztratily; zničené objekty, poškozené i nezničitelné, ukradené, skryté i maskované objekty; objekty na útěku nebo hledající útočiště, traumatizované objekty a objekty ve stavu přechodu."*⁸

⁸ JÁNOŠČÍK, Václav. Objekt. První vydání. Přeložil Václav Jánoščík a Zdeněk Havlíček. Praha: Kvalitář, 2015. 216 s. ISBN 978-80-260-8639-0, s. 10

2.2.1 Timothy Morton

Blíže bych chtěla přiblížit jednu z myšlenkových pasáží Timothyho Mortona. Byl to dokonce jeden z prvních impulsů k jeho filozofickém zkoumání objektově orientované ontologie, který později vedl k rozvinutí jeho pojednání o hyperobjektech. Jsem ráda, že se Václav Jánoščík v knize *Objekt* rozhodl uvést Mortonovo myšlení v počátcích, a co ho k jeho pozdějším pracím vedlo. Právě tato myšlenka se pro mě stala jednou z nejvíce inspirativních a dovedla mě až k mému vlastnímu pojetí tohoto filozofického myšlení.

Timothy Morton začal nad životem objektů uvažovat ve chvíli, kde se u jeho bratra začala projevovat jeho schizofrenie. Byl nucen jen smutně přihlížet, jak se mysl jeho bratra postupem času stále více ztrácí. V jednom momentě si jeho bratr oblíbil poslouchat jednu skladbu stále dokola. A právě hudba na něj zapůsobila jako faktor, který dokáže rozehrát naše pocity a vzpomínky stále dokola. Jako bychom dávali někomu sbohem, snažíme se ho uchovat v mysli a stále vzpomínat. Nikdy podle Mortona nemáme jistotu, zda dotyčný uniká nebo zůstává, ale právě proto smysl skladby funguje.

Každá část objektu může být nostalgická. Napovídá nám o vztahu k něčemu, co mizí. Jedná se pocity soudržnosti a loajality, ale zároveň se stává symbolem ztráty. Vzbuzuje v nás iluzi naděje a zároveň nás nutí se loučit. Čím více se Morton těmito pocity zabývá, tím více si přivolává na svého bratra vzpomínky, které si stejně jako hudební skladbu přehrává znovu a znovu. Morton říká, že i ztracené formy objektů jsou stále zde. A to ve formě barev, zvuk, slov a vzpomínek. Zapadají do sebe jako dílky skládačky.

Nastává ale i opačná situace. Momenty, kdy se nám objekty tzv. uzavřou. Znamená to, že právě v této chvíli konkrétní objekt je ze své podstaty neschopen být něčím jiným než jen

pouhou neživou schránkou. Nemůže být naší vzpomínkou, pocitem nebo inspirací. Zároveň ho ale ani nemůžeme zjednodušit na jeho funkci, strukturu ani na pouhé vztahy s ostatními věcmi. Být uzavřeným objektem není extrémní osamocení. Znamená to nepopsatelnou jednotu tohoto stolu, této krabice, vosy, hvězdy na obloze, dřevěné lávky nebo i parkovacího místa. Vše se stává otevřeným tajemstvím. Zda-li jsou objekty ze své podstaty uzavřené, nesnížené jen na jejich vnímání, vztah či funkci, dokáží na sebe vzájemně působit pouze ve vnějším poli svého okolí. V prostoru otisků a náznaků, takzvaně v estetické podobě.

Po uzavřenosti se Morton vrací k původní myšlence skladby. Podle něj se skladba *"Set Adrift on a Memory Bliss"* od P. M. Dawn pokouší být, až znepokojivě sladká. Jenže skrze její masku se derou zvláštní nepříjemné zvuky. Vysoké tóny nástrojů, které se neustále vrací. Noty, které se přehrávají pořád dokola, jako z hrací skřínky. Neustále se opakující nepříjemný zvuk. Stávají se z toho zvláštní tóny s překvapivou výškou, narušující harmonii. Připomíná to rozbitou dětskou hračku, která se nás snaží dojímat a zároveň nám nahání hrůzu. Neustále se vracející pocit, který na chvíli zazáří a poté se ožene chladným pocitem nepříjemnosti. Morton z takového objektu necítí život, jen rozbitý objekt, který je odsouzený k opakování, disharmonii a smutku. Přirovnává to k úvodním tónům skladby Pierrot Lunaire od Arnolda Schoenbergolda.

"Otáčení hrací skřínky je tajemstvím celé skladby. Odkazuje k zaseknutí se, k bytí skrze opakování. Zármutek je fotografií objektu schovaného někde hluboko ve vás. Čas od času vás zaplaví svými fotony. Zármutek je otisk něčeho mimo vás, je archeologií objektů. Freud tvrdí, že ego je záznamem ztracených objektů, "cathexes"."

-Timothy Morton⁹

⁹ JÁNOŠČÍK, Václav. Objekt. První vydání. Přeložil Václav Jánoščík a Zdeněk Havlíček. Praha: Kvalitář, 2015. 216 s. ISBN 978-80-260-8639-0, s. 33

2.2.2 Lev Manovich

Ještě bych se chtěla věnovat myšlence pojetí objektů z hlediska moderních technologií. Lev Manovich se ve své známé knize *Jazyk nových médií* snaží poukázat na prolnutí výpočetní techniky a mediálních funkcí, které vyústili v moderní počítač. Vznik nejnovějších médií se tak stává vznikem velmi specifického objektu. Vzniká nová řeč algoritmů a technických jazyků, a tedy nový jazyk se kterým k nám tyto objekty mluví.

Takové setkání ovlivnilo spousty základů mediální i výpočetní techniky jako takové. Počítače v dnešní době už nejsou jen pouhým strojem na generování čísel, kontrolou systému nebo jen komunikačním prostředníkem s jinými zařízeními, stává se z nich nástroj na zpracování médií. Ještě než toto propojení nastalo, mohly počítače načítat řady čísel, poskytovaly výsledky statistiky nebo vypočítávaly složité matematické příklady. V současné době dokáží počítače zpracovávat stále více barev jednotlivých pixelů, rozlišení obrazů se stále zvyšuje, lze přizpůsobit kontrast, rozostření nebo vytáhnout a určit tvary námi určených předmětů. Takové operace jsou na počítače stále mnohem více náročnější a neustálá rychlost vývoje procesorů a grafických karet se snaží s technologiemi udržet krok. Software je schopný v obrovské škále databází vyhledávat obrázky nebo produkty podle podobnosti kompozice, barev či obsahu. Mohou rozpoznat změny ve scéně nebo dokonce vytvářet vlastní záběry, které skládá sobě už známých prvků, ale využívá je v novém originálním způsobu. Počítače se dostávají do historické smyčky a navracejí se ke kořenům. Z analytického stroje, který je schopný zpracovávat z našeho pohledu jen čísla a programovatelné jazyky, se stává objekt vracející ke svému počátku. Stal se z něj velmi zákeřný manipulátor médií a velmi mocný nástroj dnešní doby.

2.2.3 Převzaté myšlenky

Každý z představitelů objektově orientované ontologie zastupuje jedno z mnoha pojetí složité interpretace "Jsoucna" a vyvrácení člověka jako středu veškerého bytí. Pro mne se tato ideologie stala něčím, co je rozhodně velmi inspirující a má jistě ještě mnoho tajemství. Po dlouhých úvahách беру objekty jako živoucí archiv nás všech. Pro každého mohou znamenat něco jiného a dává jim to nekonečnou variabilitu možností interpretace. Předávají nám naši historii, přítomnost a pravděpodobně budou zažívat i budoucnost. Souhlasím, že pokud se na ně budeme dívat jen z naší lidské perspektivy, je nejspíš nemožné jim plně porozumět. Zároveň si ale nemyslím, že většina objektů jsou živé a přemýšlející bytosti, mohou však žít skrze lidskou mysl. Chtěla bych pomocí projekce a předmětů vyjádřit jejich a mé vzpomínky vizuálně. Vrátit momenty které se děly, ale objekty nemají hlas, kterým by je dokázaly sdělit. Stejně jako člověk, který s nimi pracoval.

2.3 Vybraní umělci a jejich tvorba

Skoro každý umělec pracuje s nějakým objektem nebo objekty využívá k abstraktní tvorbě. Někteří jim dávají větší váhu a smysl ve své práci, jiní zase na jejich základě tvoří nové, nepopsané věci. V umění existuje stále mnoho neprobádaných možností. V rámci mé práce jsem se chtěla zaměřit na umělce, kteří se snažili ve svých pracích projevit lidské vlastnosti a vyjádřit skrze ně své pocity. U vybraných umělců se objevují právě i prvky pomíjivosti života.

2.3.1 Adriena Šimotová

Velkou inspirací z hlediska přístupu ke své práci pro mne je Adriena Šimotová. Její práce byla ovlivněna tvrdou dobou, ve které žila. Snažila se ukotvit své základy v dílech předválečných avantgard, hlavní inspirace pro ni byla francouzská avantgarda. Jenže svou práci spíše směřovala jako méně existenciální a snažila se v ní najít harmonii pro život. Ze svých prvotních obrazů se taky dostávala do konkrétnějších struktur. Například v díle *Zmapovaná krajina* z roku 1965 se snaží spíše o její zmapování než o zachycení dojmu. Je to i jeden z příkladů, kdy ve svém díle použije jiné prostředky než jen malířské a začíná využívat papír. Ve zlomovém bodě jejího života se poté již nedokázala vrátit k barevným provedením svých maleb. V té době se i postupně upustilo od tradičních uměleckých prostředků. Klade se důraz na pomíjivost, proměnlivost a nestálost použitých materiálů, které se stále měnily. Její dílo se stává osobní výpovědí o citlivosti, křehkosti a nepředvídatelnosti života, kdy právě papír byl hlavní prostředkem vyjádření křehkosti a jemnosti, ideální pro vyjádření pocitů o pomíjivosti života. Spojením těchto dvou

faktorů, osobní zkušenosti se smrtí a její nevyzpytatelnosti v životě, Adriana Šimotová reprezentuje velmi přesvědčivě.

Postupem času vytváří autorka práce s čím dál více rozmanitějšími druhy papíru. Nachází takové, které ji dovolují mnohem více pracovat s jejich strukturou a jsou mnohem lépe aplikovatelnější z hlediska modelace, trhání a mačkání. Krajiny nahrazuje lidská figura jako faktor, který dokáže lépe přiblížit vyobrazení těžkých životních situací. Lidské tělo mnohem lépe evokuje pocit, že před sebou máme důkazní otisky člověka, který tu byl před námi. Jako otisky využívala Adriana Šimotová své vlastní tělo nebo těla svých nejbližších. Výsledný obtisk pak jen málokdy upravovala. Nejčastěji používanými barvami byla modrá a červená, které měly evokovat nebe a lidskou tkáň. Autorka dokázala obyčejný objekt papíru proměnit za pomoci své ruky ve zpověď svých pocitů a vnímání.

Čím dál více se Adriana Šimotová zabývala metafyzikem. Z prvotních prací, kde byla hlavně využívána bílá barva, která se pro ni stávala stále více významnější, se dostávala až k co nejčistšímu vyjádření objektů, které měli reprezentovat například *"Osamělost"* (1977). Pomocí odstínů bílé barvy totiž dokázala vyjádřit tajuplné ticho ve svých dílech. Vytváří to pocit přítomnosti mnoha faktorů, které se nám snaží něco sdělit. Autorka se vyjádřila, že ji vždy zajímá i to, co není na první pohled vidět, ale ona ví, že to tam je. Viděla v objektech svých prací mnohem více a snažila se s jejich pomocí vyjádřit nepopsatelné.

2.3.2 Nicola Constantino

Argentinská umělkyně, která reprezentovala svou zemi v roce 2013 na Benátském bienále. Nicola Constantino se doposud ve

své tvorbě věnovala především bizarním a kontroverzním tématům, ale pro tuto instalaci se rozhodla vzdát hold jedné z nejvýznamnějších žen politické scény v Argentině, Evě Perónové. Veřejně známá i jako Evita, byla ženou prezidenta Juana Peróna a první dámou Argentiny od roku 1946 až do své smrti v roce 1952. Ve své instalaci se ji autorka snaží vyobrazit jako duchovní tvůrkyni jihoamerické země, co nejmodernějším a abstraktnějším způsobem. Zároveň se snaží vyvarovat jakémukoliv přirovnání k politickému umění. K interpretaci jsou použity dvě videoinstalace spolu s objektově-kinetickou sochou. Snaží se zprostředkovat příběh ženy, které měla mnoho tváří a charakteristik. Autorka se sama vžila do její role, aby mohla Evitu ztělesnit na projekcích. Poskytuje intenzivní a emotivní příběh ženy jen za pomoci scénérie, objektů a všechny její životní chvíle se ji daří vtěsnat do krátké montáže.

Nicola Constantino se mimo jiné věnuje lidskému tělu a pro svá díla využívá nejrozličnější faktory, například lidský tuk. Dále se věnuje grafice, ve které rovněž používá lidské tělo jako hlavní téma. Pro své dílo *Peletería Humana*, kdy ušila pro 20 figurín oblečení z kůže a vlasů, byla rovněž inspirací Eva Perónová. Šaty byly inspirovány jejím vkusem. Nicola Constantino využívá lidské tělo jako objekt a objekty zas k vyjádření lidského těla a charakteru.

2.3.3 Bill Viola

Hlavními tématy v tvorbě Billa Violy je lidské podvědomí, prožitek, smrt, láska a lidský duch. Jeho velký zájem o mystické tradice, zejména buddhismus, křesťanskou mystiku a islámský sufismus mu přinesl nepochybně velký zdroj inspirace. Stálým tématem, kterým se doposud zabývá, je právě dualismus

čili myšlenka, že porozumět předmětu je nemožné, pokud nepoznáme jeho opačný pohled. Spoustu jeho děl má téma života a smrti, světla a tmy, stresu a klidu či hlasu a ticha. Všechny své náměty vyjadřuje konceptuálním a vizuálním stylem nebo spojením obou. Jeho přístup k videoartu je rozhodně velmi unikátní a nezapomenutelný.

V některých svých dílech se snaží pomocí ultra zpomaleného videa upoutat diváka tak, aby se snažil, co nejvíce ponořit do obrazu a dokázal se propojit s pocity, které v díle vyjadřuje. Právě tato ambicióznost a snaha se pokusit vypořádat s těžkými tématy lidského života získala jeho pracím ocenění a popularitu.

Vyobrazení emocionálních stavů bez objektivní korelace, stavů, ke kterým nemá divák žádný vztah skrze vnější objekt nebo událost a díky nimž by je mohl pochopit, je jedním z mnoha rysů jeho děl. Dalším je například jeho odkaz na středověké zobrazení emocí.

Viola je vyzdvihován i díky přístupu k současným počítačovým technologiím a využíváním jejich předností. Inspiruje svými pracemi, jak může nová technologie, v jeho případě převážně videokamera, pozitivně ovlivnit a vytvářet zcela nové estetické pojetí a možnosti, které doposud neexistovaly.

3 Obrazová dokumentace

V praktické části jsem se rozhodla vyjádřit mé uchopení problematiky pomíjivosti za pomoci videomappingu. Jedná se o dvourozměrnou projekci, kde jsou oba projektory pevně připevněny ke konstrukci. Scéna je sestavena z objektů, které dobře znám a jsou mi blízké. Díky tomu mohu přidat na autentičnosti scénáře. Pro videomapping bylo nutné všechny předměty vymodelovat v reálném měřítku v programu Blender. Dále je ještě využíván program Arena Resolume 7, který umožní namapování scény, a také nahodilost a opakovanost přehrávání.

Obr. 1 Zkouška mappingu na předmětech ateliéru

Obr. 2 Fotka vybraných předmětů

Obr. 3 Jedna z variant scény

Obr. 4 Finální pohled z levého projektoru

Obr. 5 Finální pohled z pravého projektoru

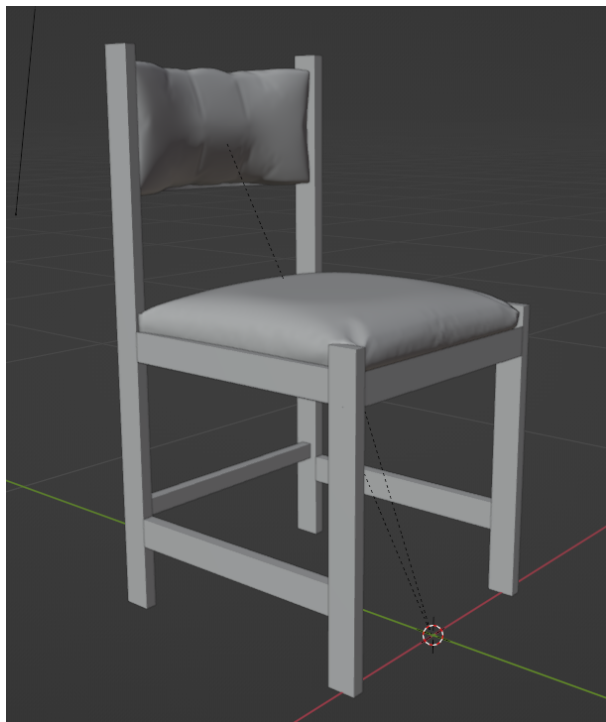

Obr. 6 Finální pohled diváka

Obr. 8 Mapování objektů

4 Technická dokumentace

Obr. 9 Model židle

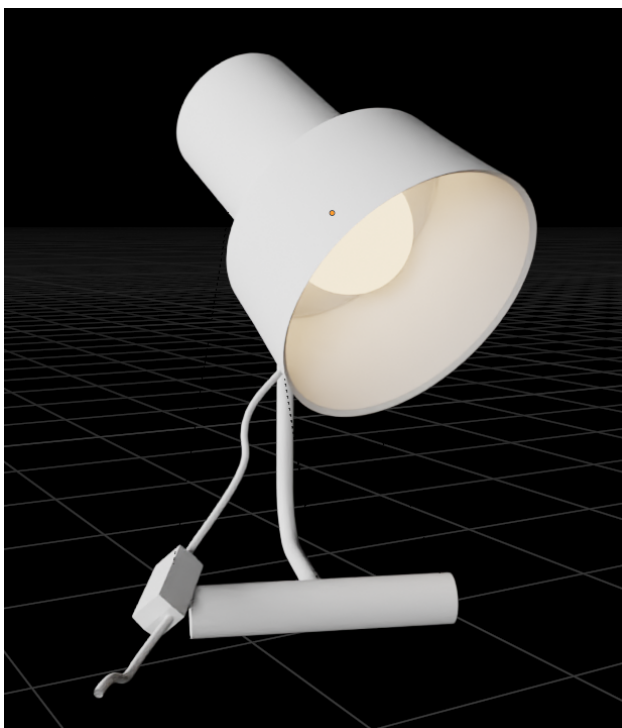
Obr. 10 Model skříňka se šuplíky

Obr. 11 Model skřínka

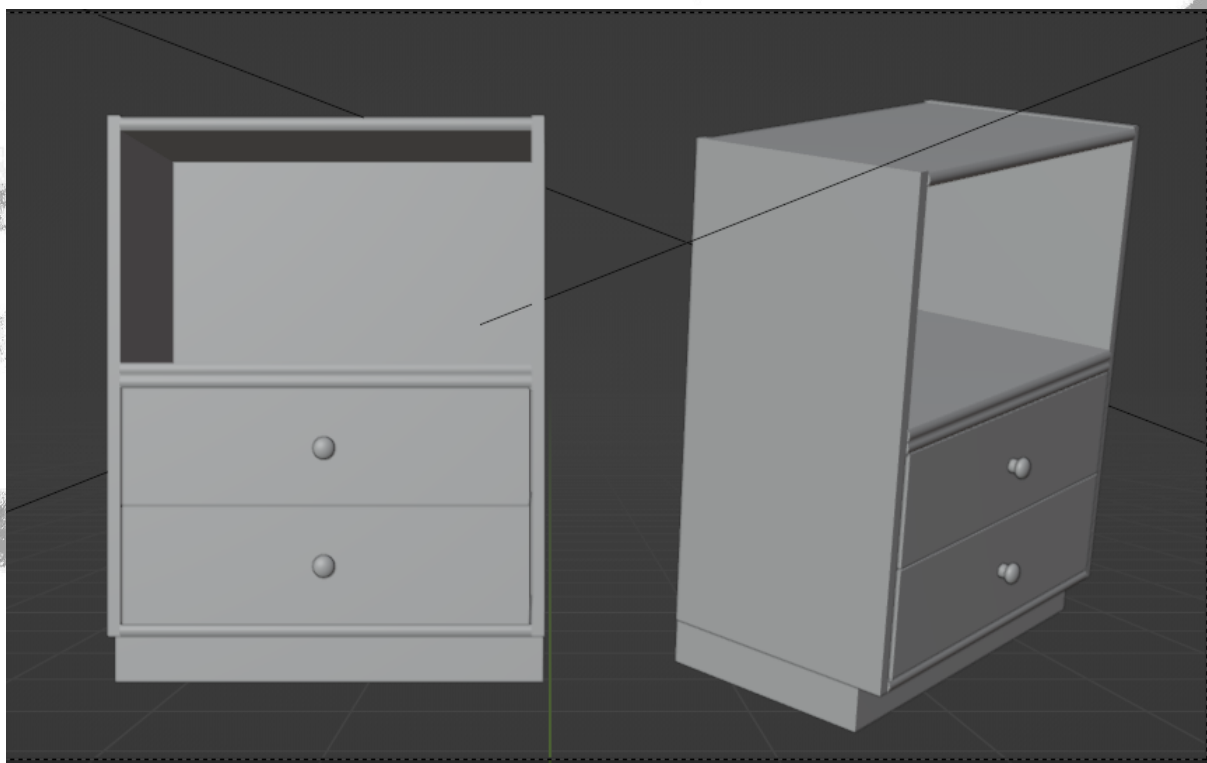
Obr. 12 Model lampička s kloboukem

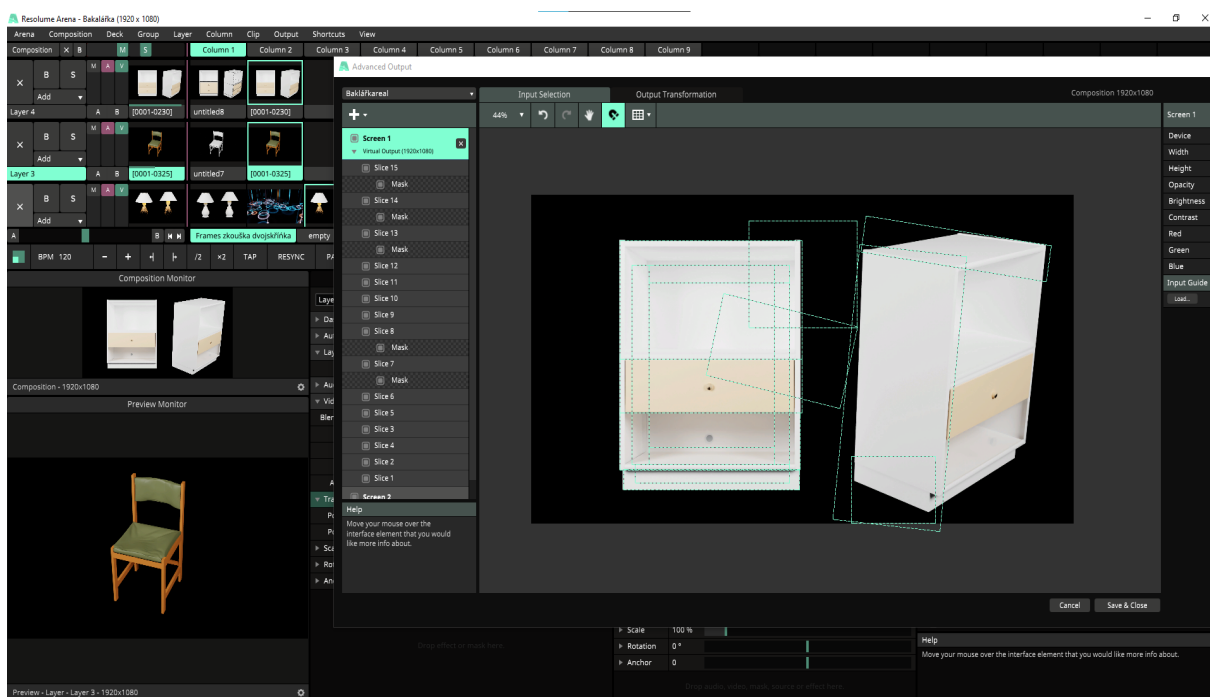
Obr. 13 Model lampička

Obr. 14 Model hrníček

Obr. 15 Nastavení objektů ve správném úhlu pro kamery v Blenderu

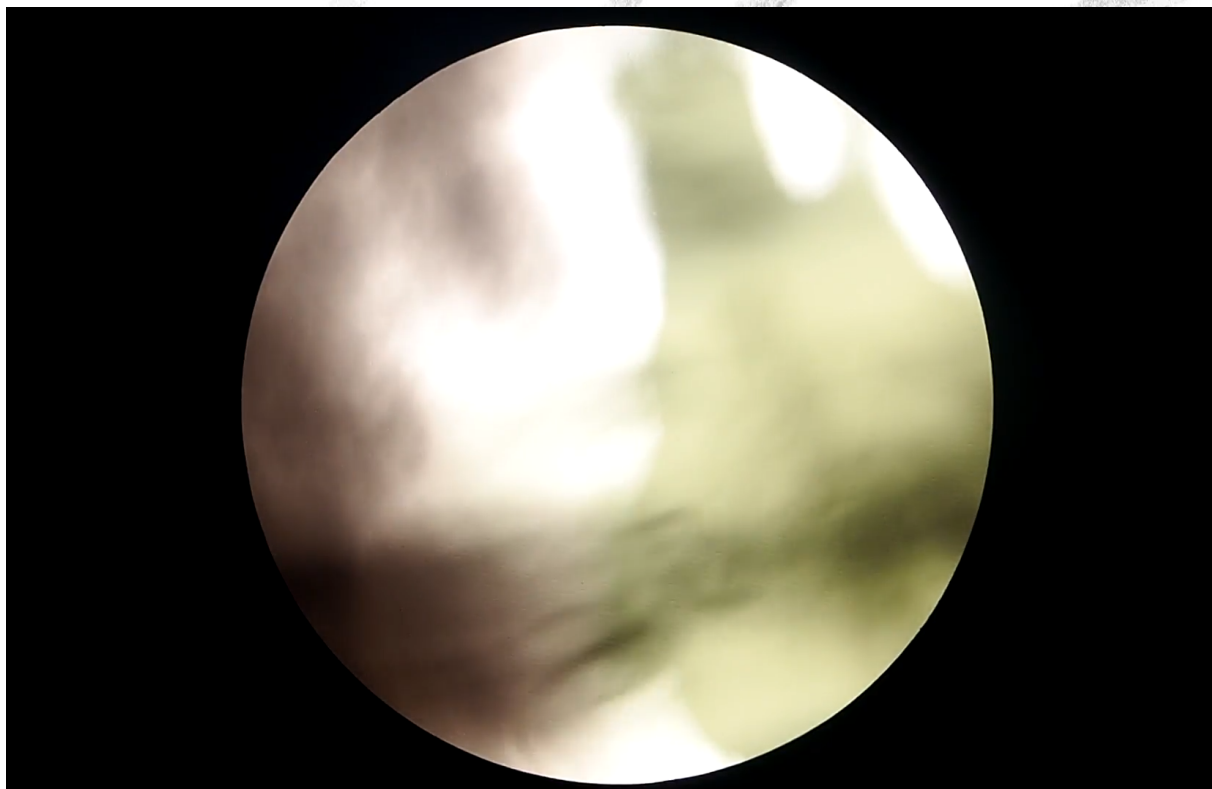

Obr. 16 Mapování a produkce v programu Arena Resolume

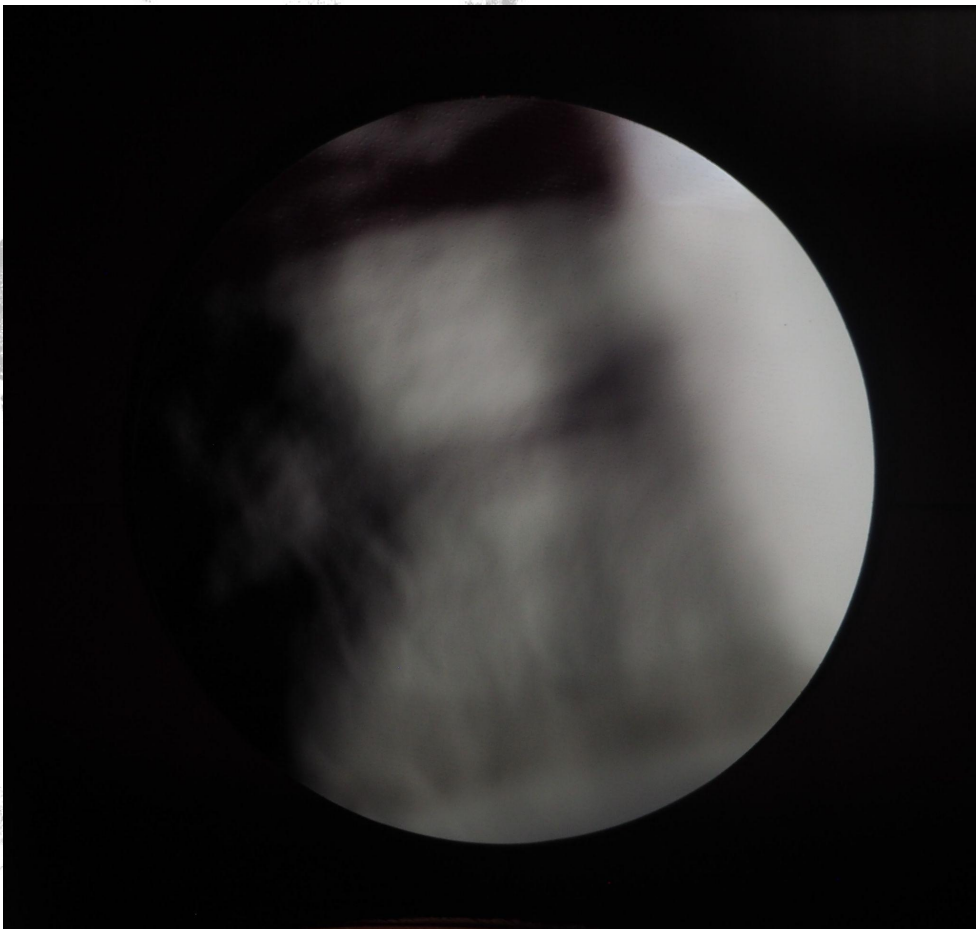
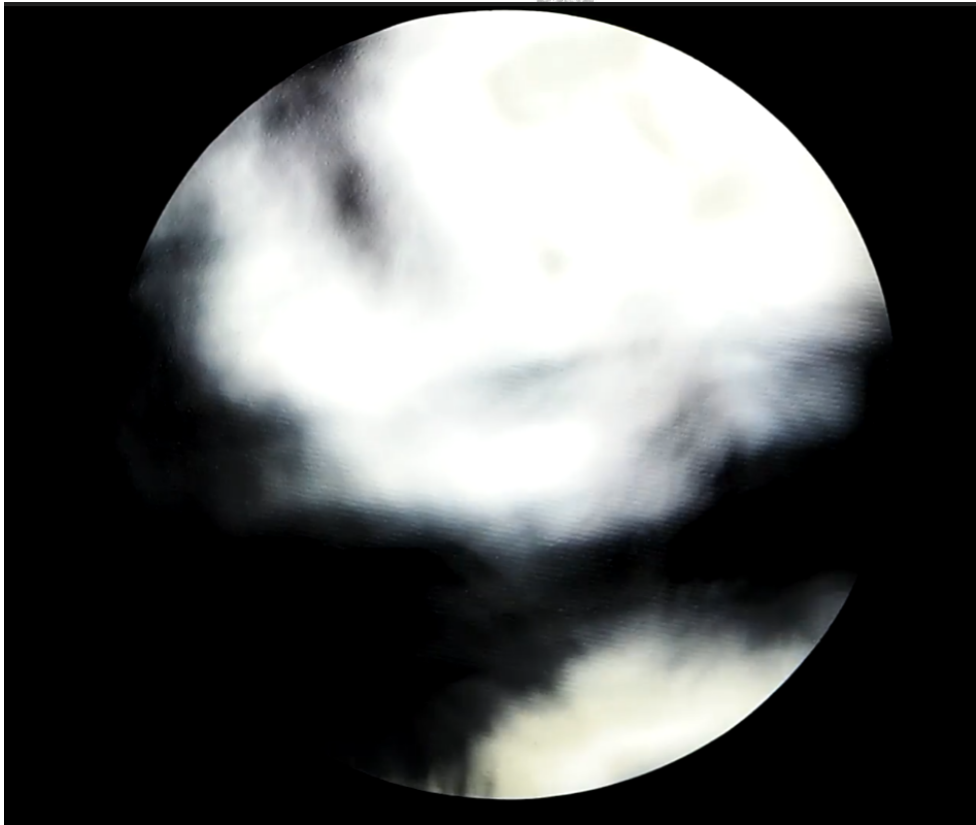

5 Portfolio vybraných prací

Pod povrchem viděného /2021

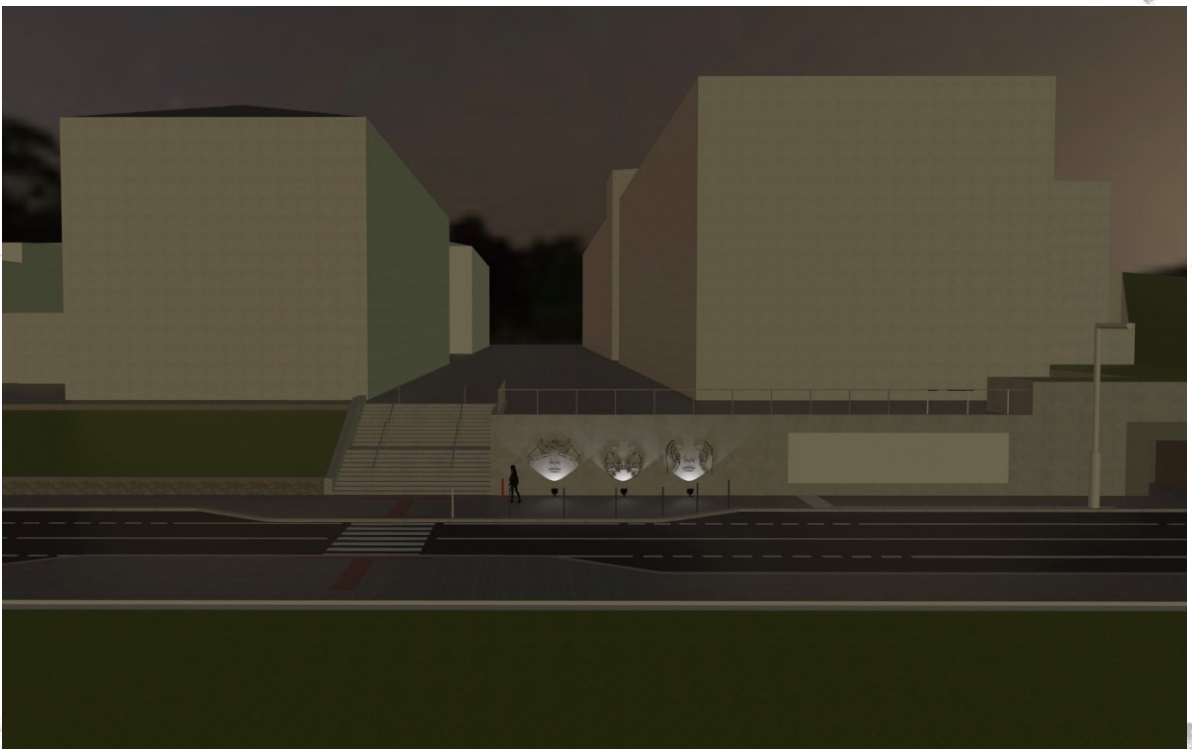
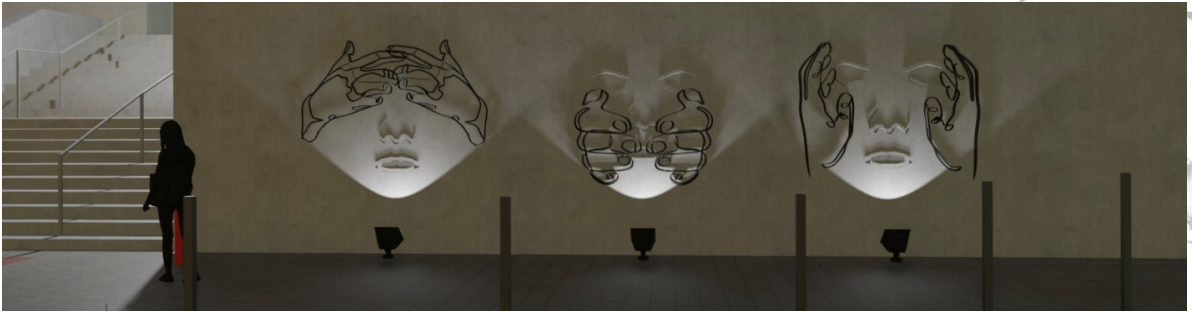

Pod povrchem viděného je práce zaměřená na zobrazení turbulence. Za pomoci Schlierenova zobrazení se mi podařilo zrealizovat proces, který se promítal na stěnu v reálném čase. Nedokonalé zrcadlo dokázalo zachytit turbulentní vlnění a zároveň útržky našeho okolí. Způsobilo to určitou unikátnost, protože schlierenův princip se vždy tvoří s nejlepší technikou a zobrazuje se perfektně. Došlo tedy k propojení obou realit. Vidíme nedokonalost lidského světa a zároveň jeho schopnost zachytit turbulentní proudění, v mém případě se jednalo o proudění tepelné. Nedokonalost také působí jako rozostření obrazu nebo krajiny (zapojíme-li fantazii diváka), ukazuje nám přesně ten neviděný moment v průřezu obrazu a fyziky, kdy je možné vidět obojí najednou a také nápadně připomíná astronomické vidění, které odkazuje na degradaci obrazu astronomického objektu v důsledku turbulentního proudění vzduchu v atmosféře Země, který může být viditelný jako rozmazaný, blikající nebo variabilně zkreslený.

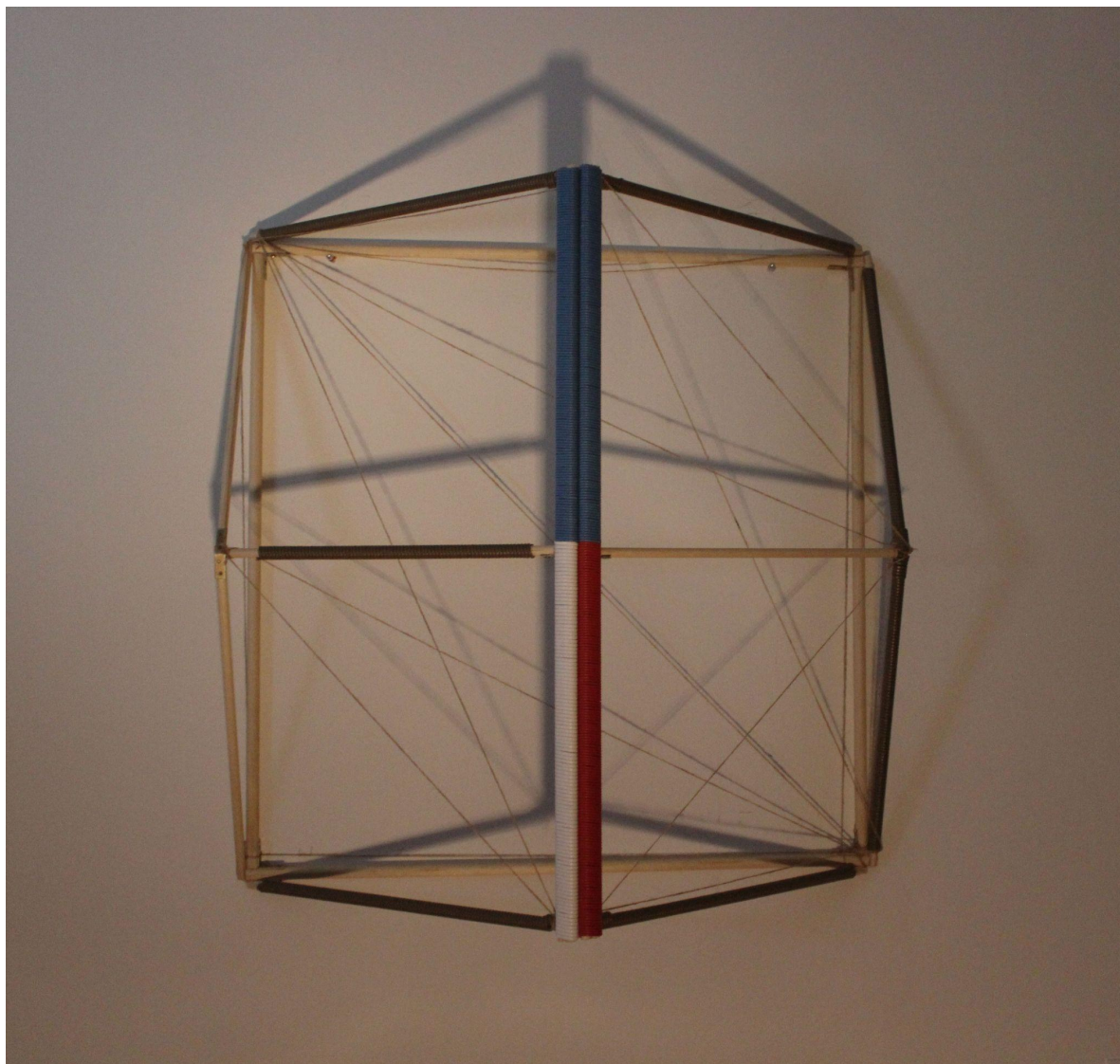

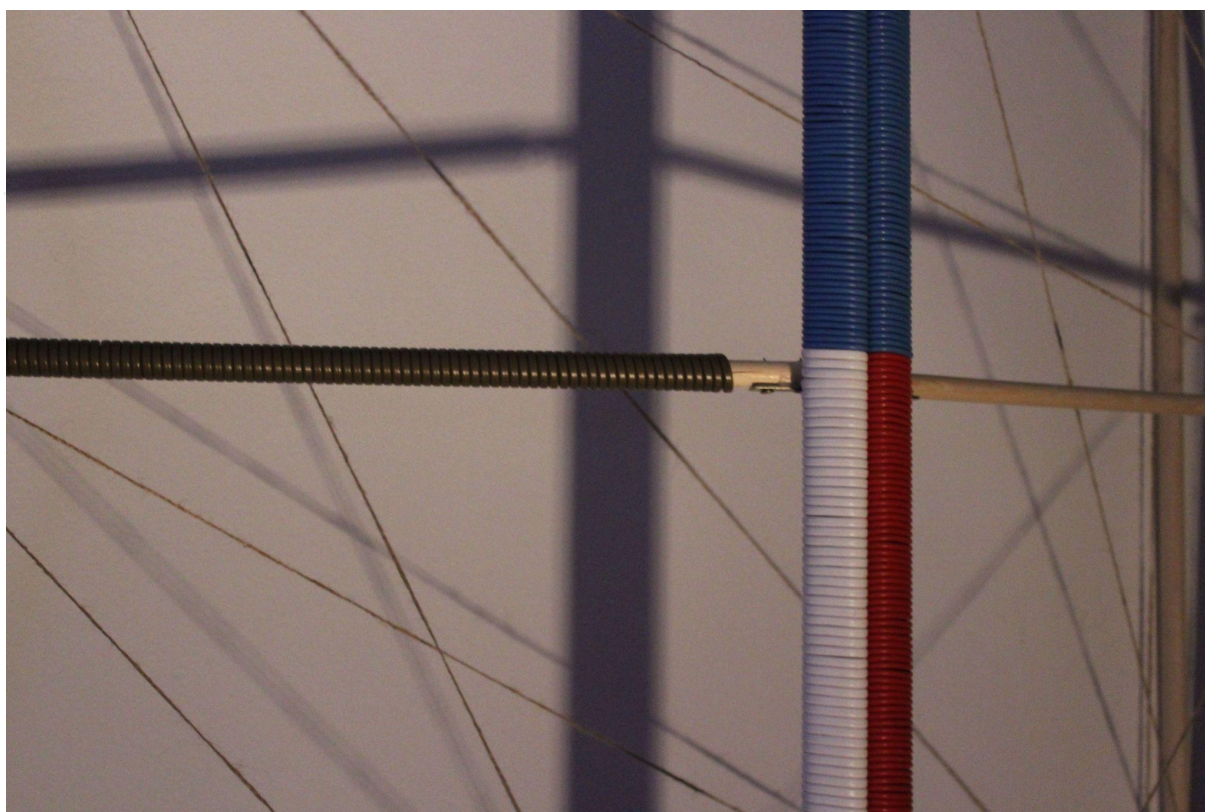
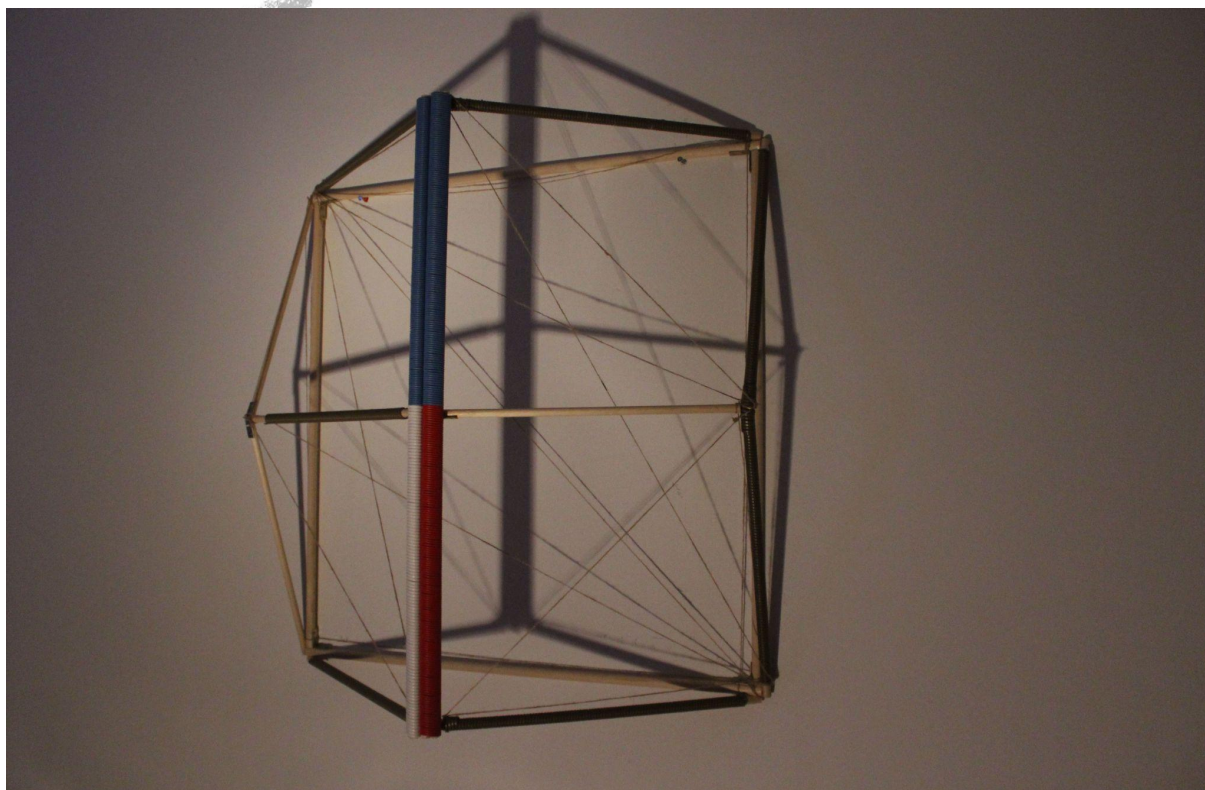
3N nebo-li nevidím, neslyším a nemluvím byl návrh na experimentální plochu zastávky TUL. Dílo bylo reakcí na aktuální situaci, konkrétně na distanční výuku. Vzhledem k umístění na zastávce u TUL jsem chtěla dát důraz nejen na to, že univerzitní oblast byla velmi tiché místo, ale také, že i studenti ztráceli tyto vlastnosti. Nevidím, nefungující webkamery, žádná možnost sledování výuky ve třídách/laboratořích/ateliérech. Neslyším, nefungující mikrofón, velmi jednoduché rozptýlení čímkoliv jiným. Nemluvím, z důvodů výše zmíněných, ale také kvůli neosobní komunikaci, kdy se každý bojí odpovídat, a pomalu ztrácí schopnost vyjadřovat se. Významů a pochopení ale může být mnohem více. Rozhodla jsem se pro světelnou instalaci proto, aby večerní světlo symbolizovalo jas a osvětlení našich počítačů, které nám svítily do obličeje a tudíž by instalace byla kompletní jen za tmy. Ruce vyznačují klasické vyobrazení 3N. Instalace by byla k vidění dokud by tato situace neskončila, ale mohla zůstat i delší dobu jako připomenutí, jak křehké mohou tyto vlastnosti být.

17. Listopad /2019

Pro 30. výročí Sametové revoluce jsem vytvořila na pohled jednoduchou dřevěnou konstrukci, která byla inspirována číslicovou náhodností data 17. listopadu a mapovala veškeré události, historii a osobnosti spojené s tímto datem napříč našimi dějinami od roku 1939 až 2019.

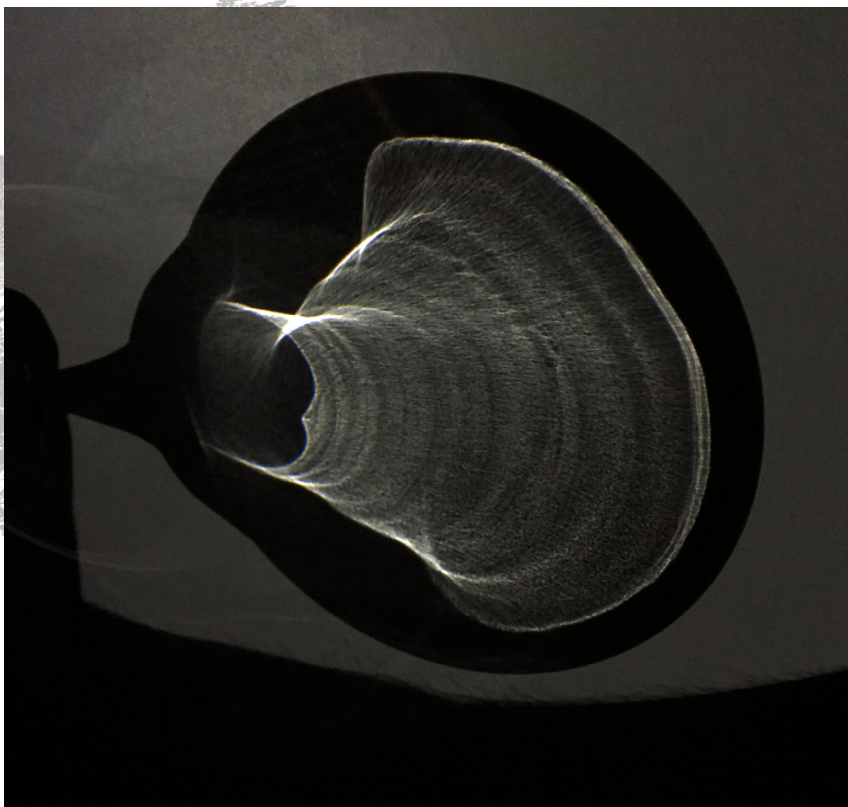
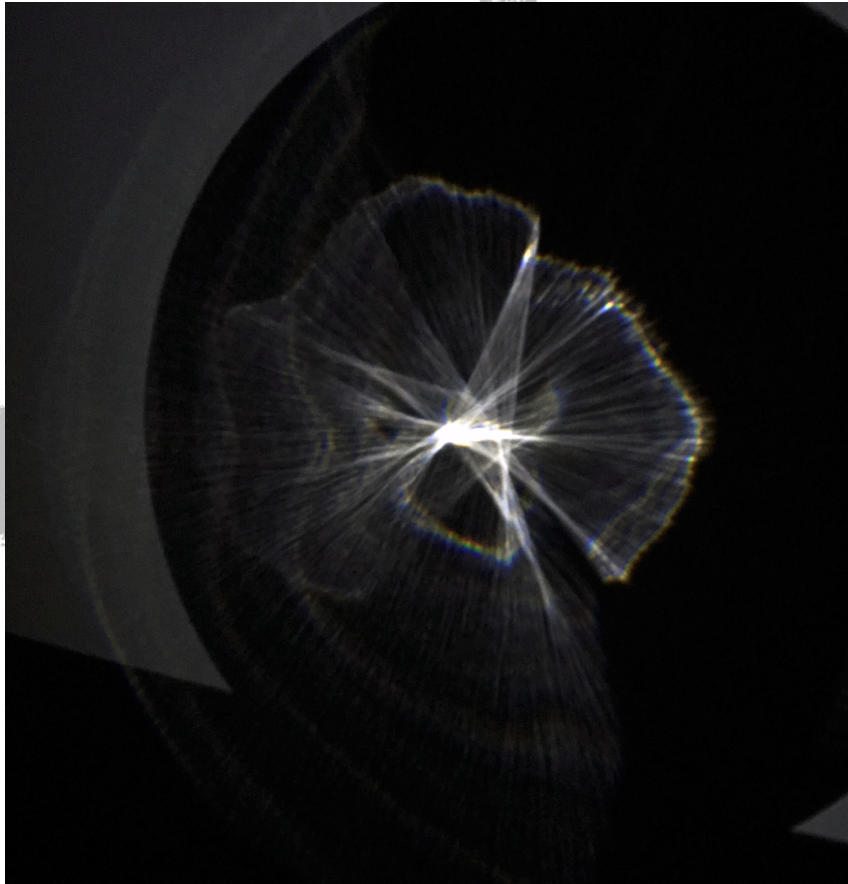

Světelné zdroje jsou všude kolem nás. Vždy je vnímáme jako celek. Ostrá světelná zář, stín a větší kontrast všech přítomných objektů.

Proto jsem se v původní myšlence zaměřila pouze na jeden odstín, který je sám o sobě nepostradatelnou součástí celku. Díky moderním

technologiím jsem z vlastních fotografií "vytáhla" pouze jeden odstín světelného prvku. Vytvořil se nepravidelný abstraktní tvar, který jsem ořízla z fotografie. Abstrakce jsem následně upravovala, ale vždy jsem zanechala jejich tvar i barvu/negativ. Chtěla jsem najít způsob jak světelné abstrakce vytvářet přirozeněji než jen vytahovat z fotek. Snažila jsem se za pomoci reflexních zdrojů vytvářet obrazce. Nejlepší způsob byl ve večerních hodinách, kdy jsem omezila umělý světelný zdroj lepící páskou a ve vzdálenosti cca 2 metrů jej namířila na reflexní objekt. čím delší byla vzdálenost, tím víc byla abstrakce ostřejší.

6 Závěr

Cílem mé bakalářské práce je podrobný rozbor o našem vztahu k objektům jako takovým. Přiblížení situace, kdy i ten nejobyčejnější předmět, který je na dosah ruky, může být symbolem něčeho, co už tu dávno není. Téma pomíjivosti z hlediska spojení nemoci a filosofického myšlení. Mé pojetí této problematiky je čistě inspirováno mou zkušeností a vychází ze mě samotné.

Pro vyjádření mých myšlenek byla důležitá práce ve 3D prostředí. Nejen z důvodu, protože mi přišla jako nejlepší prostředek pro znázornění pomíjivosti, ale proto, že tento druh práce mi činí radost. Vyrovnání vah smutku a radosti. I přesto, že jsem se snažila, co nejvíce vzdálit z osobního pojetí, mohu říci, že toto je moje nejosobnější instalace za celou dobu studia.

7 Životopis

M A R I E G R Á N O V Á

● JUNIOR 3D GRAFIK

📍 Za Farou, 821/57, Praha 5, 15
400, Czechia

📞 731718176

✉️ maja.granova@seznam.cz

● O MNĚ

● Zkušený tvůrce v oblasti 3D prostředí a teoretická znalost v oblasti videoherního průmyslu a nejnovějších technologií. Schopnost tvořit i v tradiční formě umění, týmová práce a stále při ruce. Zkušenosti z prostředí brigád i nárazových zakázek.

VZDĚLÁNÍ

● BAKALÁŘ UMĚNÍ

TUL FAKULTA UMĚNÍ A
ARCHITEKTURY, LIBEREC
2022

2018-2022

● MATURITA

GYMNÁZIUM
BUDĚJOVICKÁ, PRAHA
2018

2014-2018

● ABSOLOVENT

ZÁKLADNÍ UMĚLECKÁ
ŠKOLA, PRAHA 5,
ŠTEFÁNIKOVA 19
2020

2011-2020

● ABSOLOVENT

ZÁKLADNÍ ŠKOLA A
MATĚŘSKÁ ŠKOLA
BARRANDOV, PRAHA 5 -
HLUBOČEPY,
CHAPLINOVO NÁM.
2014

2005-2014

● PRACOVNÍ ZKUŠENOSTI

● JUNIOR 3D GRAFIK | ŘÍJ 2021 - SOUČASNOST

_STROY, Liberec

Modelace v programu Blender, vytváření animací a scénérií, tvorba textur a materiálů, výpomoc se stavbou projekcí atd.

DOVEDNOSTI

3D modeling

3D Animace

Videomapping

Malba

Kresba

Znalost videoherního průmyslu

● ODKAZY

● Instagram:

https://www.instagram.com/riegies_paintedworld/

● Twitter:

https://twitter.com/riega_the_wils

● Artstation:

<https://www.artstation.com/riega>

● DeviantArt:

<https://www.deviantart.com/riega-valisma>

8 Bibliografie

1. ŠIMOTOVÁ, Adriena. *Uvnitř - Vně*. První vydání. Praha: Trigon, 1994. 27 s. ISBN: 80-85320-46-0
2. VAN HELVERT, Marjanne. *Responsible object*. První vydání. Amsterdam: Valiz, 2017. 272 s. ISBN 978-94-9209-519-0
3. MANOVICH, Lev. *Jazyk nových médií*. První vydání. Přeložil Václav Jánoščík. Praha: Karolinum, 2018. 380 s. ISBN 978-80-246-2961-2
4. SCHAUSS, Martin. *Like a Thing Forsaken: Beckett, Sebald and the Politics of Materiality* [disertační práce PhD.]. University of warwick, září 2018 [cit. květen 2022], 299 s. Department of English and Comparative Literary Studies. Supervisor(s)/Advisor: Katz, Daniel; Lawrence, Nick
5. *Essays by LONDON BARBARA, J. HOBERMAN, DONALD KUSPIT*. Bill Viola : *Installations and videotapes*. První vydání. New York: Muzeum moderního umění, 1987. 89 s. ISBN 978-0-87070-624-0
6. NELSON, Goodman. *Jazyky umění: Nástin teorie symbolů*. První vydání. Přeložil Josef Šebek a další. Praha: Academia, 2007. 216 s. ISBN 80-200-1519-1
7. WILHEL, Weischedel. *Zadní schodiště filosofie*. Druhé vydání. Olomouc: Votobia, 1995. 250 s. ISBN 80-7198-015-3
8. LÁZSLÓ, F. Földényi. *Melancholie*. První vydání. Praha: Malvern, 2013. 316 s. ISBN 978-80-87580-49-3
9. HVÍŽĎALA, Karel. *Stopy Adrieny Šimotové*. První vydání. Praha: Jaroslava Jiskrová - Máj, 2011. 128 s. 80-7363-379-5, ISBN 978-80-7363-379-0
10. ZEMINA, Jaromír. *S Adrienou*. První vydání. Praha: Arbor vitae, 2022. 128 s. ISBN 978-80-7467-144-9

9 Seznam použité literatury

1. JÁNOŠČÍK, Václav. Objekt. První vydání. Přeložil Václav Jánoščík a Zdeněk Havlíček. Praha: Kvalitář, 2015. 216 s. ISBN 978-80-260-8639-0
2. BACKMAN, Fredrik. A Každé ráno je cesta domů delší a delší. První vydání. Přeložila Helena Matocha-Matochová. Brno: Host, 2018. 80 s. ISBN 978-80-7577-435-4

10 Internetové zdroje

1. DVOŘÁKOVÁ, Eva. Její umělecký úspěch provázely dvě osobní tragédie: Osudové ženy: výtvarnice Adriena Šimotová.[online] Český Rozhlas. 18. duben 2020 [cit. 21. květen 2022]. Přístup: <https://dvojka.rozhlas.cz/jeji-umelecky-uspech-provazely-dve-osobni-tragedie-osudove-zeny-vytvarnice-7698888>
2. HORÁK, Ondřej. Adriena Šimotová přetavila osobní tragédie v pozitivní umění. [online] Economia, a.s. 20. května 2014 [cit. 21. květen 2022]. Přístup: <https://magazin.aktualne.cz/kultura/umeni/adriena-simotova-pretavila-osobni-tragedie-v-pozitivni-umeni/r~9aeecb9edffb11e385e8002590604f2e/>
3. VALENTINI, Marinel. Argentina Pays Tribute to Eva Perón at the Venice Biennale. [online] Culture trip. 27. ledna 2016 [cit. 21. květen 2022] Přístup: <https://theculturetrip.com/south-america/argentina/articles/argentina-pays-tribute-to-eva-per-n-at-the-venice-biennale/>
4. Wikipedia: Bill Viola [online]. [cit. 21.květen 2022] Přístup: https://en.wikipedia.org/wiki/Bill_Viola
5. Wikipedia: Object-oriented ontology [online]. [cit. 21. květen 2022] Přístup: https://en.wikipedia.org/wiki/Object-oriented_ontology

Citované filmy:

1. Amélie z Montmartru [film]. Režie Jean-Pierre Jeunet. Francie. Německo. 2001 [cit. 25. duben 2022]
2. Tolkien [film]. Režie Dome Karukoski. Spojené státy americké. 2019 [cit. 5. květen 2022]

